

Datum raadsvergadering 25-09-2013
Raadscommissie F&V
Datum raadscommissie 04-09-2013
Bijlagen 1

Registratienr. BD 13.3807856
Datum B&W besluit 13 augustus 2013
Portefeuillehouder BGM
Steller M. Visser
Telefoon 7773
E-mail margreeth.visser@groningen.nl

Onderwerp

APVG wijziging opnemen mogelijkheid aanwijzen veiligheidsrisicogebied (preventief fouilleren)

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 vast te stellen;
- II. dit besluit bekend te maken door plaatsing in het elektronische gemeenteblad.

In het A-kwartier is sprake van structurele overlast. In uw raad van 30 januari 2013 is unaniem een motie aangenomen met het verzoek om maatregelen te nemen om de veiligheid op straat in het A-kwartier te verbeteren. In het lokale driehoeksoverleg is gekeken naar een pakket van maatregelen. Zo is in de afgelopen periode onder andere de inzet van politie en stadstoezicht in het A-kwartier vergroot, wordt er intensiever ingezet op handhaving van het samenscholingsverbod en wordt regelmatig een drugshond ingezet.

Uit de monitor van Intraval blijkt dat de ingezette maatregelen effect hebben. De mate van ervaren overlast van bewoners en ondernemers is verminderd ten opzichte van de eerdere meting in februari/maart 2013. Onlangs heeft de burgemeester u schriftelijk geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek door Intraval.

Daarnaast blijven we mogelijkheden onderzoeken die binnen een pakket van maatregelen de veiligheid kunnen vergroten. In dat kader stellen we u voor om in de APVG de burgemeestersbevoegdheid opnieuw op te nemen om een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen, waarbinnen preventief fouilleren mogelijk is. Daartoe ligt dit raadsvoorstel voor.

Preventief fouilleren is een ingrijpende maatregel, omdat er geen verdenking op wapenbezit hoeft te zijn om te kunnen fouilleren. Een groot deel van de geweldsmisdrijven waarbij wapens worden gebruikt vinden plaats in uitgaansgebieden en gebieden met drugsoverlast.

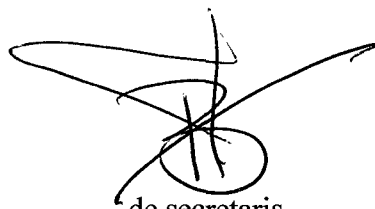
Preventief fouilleren betekent een inbreuk op de privacy van personen, waarbij niet op doelgroepen geselecteerd wordt, maar personen a-selectief benaderd worden. De zwaarte van het middel geeft al aan dat dit middel met grote terughoudendheid dient te worden toegepast. Dat neemt niet weg dat de situatie zich voor kan doen, dat er de noodzaak is om dit middel in te zetten. Op dit moment is deze burgemeestersbevoegdheid niet geregeld in de APVG. U kunt deze bevoegdheid aan de burgemeester verlenen.

In dit voorstel stellen we u voor om de bevoegdheid van de burgemeester tot het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied op te nemen in de APVG en we geven aan onder welke waarborgen het middel kan worden toegepast.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Preventief fouilleren – het formele traject

Artikel 151b Gemeentewet regelt dat de raad ter handhaving van de openbare orde de burgemeester de bevoegdheid kan geven om veiligheidsrisicogebieden in de gemeente aan te wijzen.

Een veiligheidsrisicogebied is een gebied dat voor iedereen vrij toegankelijk en waar de kans groot is dat er zich gewelddelicten en bedreigingen met gebruik van wapens zich voor doen. Andere steden, zoals Amsterdam en Rotterdam, maar ook Assen en Leeuwarden hebben de bevoegdheid opgenomen in de APV.

Belangrijk daarbij te noemen is dat het regelen van de bevoegdheid tot het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied in de APVG, niet betekent dat er op grond van een aanwijsbesluit direct daadwerkelijk preventief kan worden gefouilleerd. Voordat de politie daadwerkelijk over kan gaan tot een preventief fouilleeractie, wordt een zorgvuldige afweging gemaakt. Hieronder schetsen we de procedure.

- er is een (dreigende) verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van (vuur)wapens;
- de burgemeester overlegt de situatie in het driehoeksoverleg van politie, justitie en burgemeester;
- de burgemeester besluit een gebied tijdelijk aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Dit aanwijsbesluit dient duidelijk te vermelden om welk gebied het gaat en voor welke periode het aanwijsbesluit in dat gebied geldt. In het besluit moet gemotiveerd worden waarom het aanwijzen van een bepaald veiligheidsrisicogebied noodzakelijk is. De duur van de aanwijzing dient niet langer en de omvang van het gebied niet groter dan voor de handhaving van de openbare orde strikt noodzakelijk. Het aanwijsbesluit wordt op reguliere wijze bekend gemaakt.
- Binnen de aangewezen periode en het aangewezen gebied kan vervolgens de Officier van Justitie aan de politie een bevel geven tot preventief fouilleren op wapenbezit. De duur van een bevel is beperkt tot 12 uur en in het bevel dient ook de aanleiding voor het bevel opgenomen te zijn.
- De politie kan tijdens de duur van het bevel een preventief fouilleeractie doen waarbij iedereen wordt gefouilleerd zonder dat er een concrete verdenking op wapenbezit bestaat.

Bovenstaande geeft aan dat het verlenen van de aanwijsbevoegdheid door uw raad aan de burgemeester niet betekent dat preventief fouilleren vanaf dat moment direct mogelijk is. Aan het moment waarop daadwerkelijk door politie preventief gefouilleerd wordt gaat een zorgvuldig traject vooraf. Het aanwijsbesluit dient gemotiveerd te worden en ook het bevel van de officier van justitie dient met redenen te worden omkleed.

Ervaringen in Groningen

In 2003 en 2004 was de aanwijsbevoegdheid opgenomen in de APVG. Na evaluatie in 2004 is het artikel vervallen. In het voorjaar van 2004 heeft de burgemeester een aanwijsbesluit genomen, vervolgens heeft de Officier van Justitie een bevel afgegeven. In de nacht van 17 op 18 april 2004 heeft een preventief fouilleren-actie plaatsgevonden rondom de Grote Markt, omdat in het uitgaansgebied destijds de meeste incidenten met wapens plaatsvonden.

In september 2004 heeft de raad na evaluatie van de preventief fouilleeractie besloten om de bevoegdheid, die voor 1 jaar in de APVG was opgenomen, niet te verlengen. Op de actie werd door het uitgaanspubliek overwegend positief gereageerd. Als nadeel wordt genoemd de flinke inzet van politiecapaciteit voor een relatief laag aantal inbeslaggenomen vuurwapens.

Huidige situatie

Gelet op de motie van 30 januari 2013 vinden wij het passend bij Groningen om de aanwijsbevoegdheid veiligheidsrisicogebieden opnieuw op te nemen in de APVG.

We zien de mogelijkheid om een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen als een middel, waarvan het gewenst is dat, indien nodig, dit middel onderdeel uit kan maken een pakket maatregelen, zoals in het A-kwartier. Het verlenen van de bevoegdheid aan de burgemeester geeft die mogelijkheid voor toekomstige situaties. Met het schetsen van bovenstaande procedure laten wij u zien dat het daadwerkelijk overgaan tot preventief fouilleren met de alle nodige zorgvuldigheidsvereisten plaatsvindt en dat bij het inzetten van dit middel terughoudendheid past.

Als we kijken naar de situatie in het A-kwartier dan heeft politie in de periode juni 2012 tot juni 2013 99 incidenten geregistreerd. Daarbij noemen we de volgende types incidenten: moord met wapen, doodslag, schietpartij, steekpartij, vechtpartij, bedreiging, openlijke geweldpleging en bedreiging. Bij 22 incidenten, waaronder een moord, steekpartijen en een schietpartij staat de betrokkenheid van wapens vast. Bij een ander deel bestaan er, gelet op de ernst van de incidenten, sterke vermoedens dat er wapens betrokken zijn geweest bij de incidenten. De ervaring van politie is dat er bij drugsgerelateerde overlast in veel gevallen sprake is van wapenbezit.

Daarnaast blijven we mogelijkheden onderzoeken die binnen een pakket van maatregelen de veiligheid kunnen vergroten. In dat kader stellen we u voor om in de APVG de burgemeestersbevoegdheid opnieuw op te nemen om een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen, waarbinnen preventief fouilleren mogelijk is

Zoals al eerder aangegeven, preventief fouilleren is een ingrijpende maatregel. Er hoeft geen verdenking op wapenbezit te zijn te kunnen fouilleren. Het is uitdrukkelijk gericht op wapenbezit en niet bedoeld voor de opsporing van andere strafbare feiten. Ervaring van de politie is dat een groot deel van de geweldsmisdrijven waarbij wapens worden gebruikt plaatsvindt in uitgaansgebieden en in gebieden met drugsoverlast, zoals het A-kwartier.

Naar aanleiding van de overlast in het A-kwartier heeft de politie de inzet in het gebied fors verhoogd. Er is een politiepost geopend. Stadstoezicht houdt extra toezicht in het gebied. Er is een samscholingsverbod vastgesteld. Dit alles als onderdeel van een pakket van maatregelen.

Ondanks effect van de ingezette maatregelen, kan een situatie ontstaan waarin ook toepassing van de preventief fouilleren maatregel dringend nodig is. Het gaat dus niet zo zeer om het veelvuldig opzetten van preventief fouilleer-acties, maar om het aanwezig hebben van de bevoegdheid voor het geval dit nodig is. Mocht het in toekomstige situaties nodig blijken om maatregelen in het kader van de openbare veiligheid te treffen, dan is het voor de burgemeester van belang om alle mogelijke middelen voor handen te hebben. Vanuit de beschikbare middelen kan dan voor de op dat moment meest effectieve maatregel gekozen worden.

In overlastsituaties, zoals in het A-kwartier, wordt in nauw overleg met politie en justitie een pakket maatregelen samengesteld. Daarbij kan de bevoegdheid aanwijzen veiligheidsrisicogebied in voorkomende situaties een belangrijk middel zijn. Daarbij benadrukken we nogmaals dat de toepassing van het middel gezien de zwaarte uiterst zorgvuldig plaatsvindt. Mocht het middel op enig moment zijn ingezet, dan zal uw raad hierover geïnformeerd worden.

- ontwerp -

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van Groningen d.d.

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 (APVG 2009).

Artikel I Wijziging verordening

De Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 wordt als volgt gewijzigd:

A. Aan Hoofdstuk 2 Openbare Orde, Afdeling 1 Bestrijding van ongeregelheden, wordt een nieuw artikel (artikel 2:....) toegevoegd, dat komt te luiden:

De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied.

Artikel II Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

drs. A.G.M. (Toon) Dashorst

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.